

**ПРИВАТНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«МІЖНАРОДНИЙ ЕКОНОМІКО-ГУМАНІТАРНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ АКАДЕМІКА
СТЕПАНА ДЕМ'ЯНЧУКА»**

ФАКУЛЬТЕТ ГЕОГРАФІЇ, ІСТОРІЇ ТА ТУРИЗМУ

КАФЕДРА ІСТОРІЇ, ТЕОРІЇ ДЕРЖАВИ І ПРАВА ТА ФІЛОСОФІЇ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 11 СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ІСТОРІОГРАФІЯ

Освітньо-професійна програма:	СЕРЕДНЯ ОСВІТА (ІСТОРІЯ ТА ПРАВОЗНАВСТВО)
Рівень вищої освіти:	другий (магістерський)
Спеціальність:	014.03 Середня освіта (Історія)
Галузь знань:	01 Освіта / Педагогіка

Рівне – 2023

Робоча програма навчальної дисципліни «Сучасна українська історіографія» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Середня освіта (Історія та правознавство)» зі спеціальності 014.03 Середня освіта (Історія), галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Розробник: кандидат педагогічних наук, доцент Левдер Андрій Іванович

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри історії, теорії держави і права та філософії

Протокол № 1 від «29» 08 2023 року

Завідувач кафедри Лопецька Н.М. (Лопецька Н.М.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Середня освіта (Історія та правознавство)» зі спеціальності 014.03 Середня освіта (Історія), галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Гарант освітньої програми Лопецька Н.М. (Лопецька Н.М.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Схвалено навчально-методичною комісією факультету географії, історії та туризму

Протокол № 1 від «29» 08 2023 року

Голова Степан Дем'янчук (Степан Дем'янчук)
(підпис) (прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо- професійна програма, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка	Обов'язковий освітній компонент	
		Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2	спеціальність 014.03 Середня освіта (Історія)	1-й	1-й
		Семестр	
Загальна кількість годин – 90	Освітньо-професійна програма: «Середня освіта (Історія та правознавство)»	1-й	1-й
		Лекції	
	Рівень вищої освіти: другий (магістерський)	20 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		10 год.	6 год.
		Лабораторні	
		- год.	- год.
		Самостійна робота	
		60 год.	78 год.
		Вид контролю: екзамен	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Робоча програма навчальної дисципліни «Сучасна українська історіографія» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня спеціальності 014 Середня освіта (історія) за освітньо-професійною програмою «Середня освіта (Історія та правознавство)».

Мета викладання навчальної дисципліни «Сучасна українська історіографія» полягає у засвоєнні здобувачами особливостей сучасної історіографічної ситуації в Україні, новітніх досягнень вітчизняної, української зарубіжної, зарубіжної та пострадянських національних історіографій у дослідженні історії України.

Завдання курсу - визначити взаємозв'язок та взаємовплив історичної думки, історіописання та процесу творення української ідентичності, історичної науки та історичної свідомості, організаційних і методологічних основ історичної науки та соціокультурного контексту.

Передумови для вивчення дисципліни: навчальна дисципліна «Сучасна українська історіографія» вивчається на основі теоретичних знань і практичних умінь, що студенти засвоїли із курсів «Методологія історії», «Методологія науково-педагогічних досліджень та академічна добросовісність», «Сучасна зарубіжна історіографія».

Результатом навчання за дисципліною є набуття студентами відповідно до освітньо-професійної програми таких компетентностей:

Фахові компетентності спеціальності(ФК):

ФК1. Здатність до поглиблення знань і розуміння предметної області та професійної діяльності.

Компетентності предметних спеціальностей (ПК):

ПК2. Вміти визначати та застосовувати теоретичні поняття, положення, концепції для аналізу й пояснень історичних фактів, явищ, процесів, використовувати комплекс наукових дефініцій для вирішення науково-практичних завдань.

ПК4. Оволодіння основними історичними концепціями, поняттями, судженнями; здатність критично оцінювати результати наукових досліджень, висувати гіпотези, вибудовувати моделі процесів і явищ української та всесвітньої історії.

ПК8. Виявляти знання та розуміння наукових основ певної тематичної області, методології дослідження історичного процесу у національному, європейському та світовому контекстах та вміти моделювати їх у зміст навчання відповідно до обов'язкових результатів навчання.

Опанувавши дисципліну «Сучасна українська історіографія» здобувачі вищої освіти повинні володіти такими програмними результатами навчання (ПРН):

ПРН1. Застосовувати наукову критику до аналізу поглядів дослідників минулого, робити власні узагальнення щодо теоретичного і методичного рівня наукових праць з історії.

ПРН2. Знати і розуміти зміст основних напрямів і шкіл сучасної історичної науки, головних проблем у розвитку історіографії, основні аспекти теоретико-методологічного дискурсу усно історичних досліджень у просторі конструювання минулого.

ПРН15. Розуміти контекст правових явищ і процесів, аналізувати різноманітні підходи до державотворення і праворозуміння та бачення проблеми теорії держави і права.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Сучасна історіографічна ситуація в Україні: теорія, історія, інституалізація.

Тема 1. Передумови й соціокультурний контекст сучасної історіографічної ситуації в Україні.

Природа історіографії, її місце в процесі історичного пізнання. Передумови формування сучасної історіографічної ситуації в Україні. Українська історіографія на переломі: від тоталітарного монізму до плюралізму і гласності (друга половина 1980-х – початок 1990-х рр.). Революція понять. Поворот до національної історії. Політичний та соціокультурний контекст сучасної історіографічної ситуації. Державна історична політика, політика пам'яті та історична пам'ять в незалежній Україні.

Література: основна [2,3,5,16,18], допоміжна [19,24,27,33]

Тема 2. Основні напрями, методологічні моделі й інституалізація сучасної української історіографії.

Методологічна переорієнтація пострадянських істориків. Напрями сучасної української історіографії. Дискусії щодо кризи української історичної науки кінця ХХ – початку ХХІ ст. Модерн і постмодерн в сучасній історіографії історії України. Сучасний український гранд-наратив: підходи, концепції, реалізація. Трансформації організаційної структури історичної науки в Україні й зарубіжній україністиці. Наукові установи, часописи, громадські об'єднання істориків. Регіональні центри й наукові школи сучасного українського історіописання.

Література: основна [1,3,6,8,12], допоміжна [20, 24,27,33,35,36,38,40], інформаційні ресурси [1-3]

Змістовий модуль 2. Проблемне поле, обличчя і образи сучасної історіографії історії України. Сучасна українська історична дидактика.

Тема 3. Проблемне поле сучасної української історіографії.

Теорія та історія історичної науки у дослідженнях українських істориків. Києво-руська проблематика, «Переяславський комплекс», українське націєтворення модерної доби й Українська революція 1917-1921 рр., українська радянська спадщина, український вимір Другої світової війни, українсько-російські, українсько-єврейські, українсько-польські відносини в сучасній вітчизняній, українській зарубіжній і зарубіжній історіографії: дискусії й інтерпретації. «Спільна історія» в дослідженнях української й пострадянських національних історіографій.

Література: основна [2,3,7,8,10,12,16] допоміжна [24,25,30, 31,35], інформаційні ресурси [1-3]

Тема 4. Біоісторіографія. Сучасна українська історична дидактика.

Інтелектуальні біографії знакових постатей сучасної вітчизняної, української зарубіжної і зарубіжної історіографії історії України. Сучасні підходи до історичної освіти в Україні. Шкільний підручник як історіографічне явище. Підготовка кадрів істориків.

Література: основна [2,3,7,8,10,12,16] допоміжна [24,25,28,35, 40, 41, 42], інформаційні ресурси [1-3]

Тема 5. Актуальні проблеми сучасної історіографії Рівненщини.

Історіографічні та біографічні праці постатей ОУН-УПА, діяльність УПА, Голокост на території Рівненщини, міграційні процеси та переселенські акції, національні меншини Рівненщини. «Реабілітовані історією. Рівненська область», суспільні рухи та політичні партії ХІХ-ХХ ст., українсько-польська війна, книгознавство та книгодрукарство, розвиток православ'я та католицизму на Рівненщині.

Література: основна [2,3,6,7,8,10,12,16,17] допоміжна [20, 21,24,25,29,30, 35,41, 45]

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Сучасна історіографічна ситуація в Україні: теорія, історія, інституалізація.												
Тема 1. Передумови й соціокультурний контекст сучасної історіографічної ситуації в Україні.	17	4	2	-	-	11	17	1	1	-	-	15
Тема 2. Основні напрями, методологічні моделі й інституалізація сучасної української історіографії.	17	4	2	-	-	11	17	1	1	-	-	15
Змістовий модуль 2. Проблемне поле, обличчя і образи сучасної історіографії історії України. Сучасна українська історична дидактика.												
Тема 3. Проблемне поле сучасної української історіографії.	18	4	2	-	-	12	18	1	1	-	-	16
Тема 4. Біоісторіографія. Сучасна українська історична дидактика.	18	4	2	-	-	12	18	1	1	-	-	16
Тема 5. Актуальні проблеми сучасної історіографії Рівненщини.	20	4	2	-	-	14	20	2	2	-	-	16
Усього	90	20	10	-	-	60	90	6	6	-	-	78

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Передумови й соціокультурний контекст сучасної історіографічної ситуації в Україні.	4/1
2	Основні напрями, методологічні моделі й інституалізація сучасної української історіографії.	4/1
3	Проблемне поле сучасної української історіографії.	4/1
4	Біоісторіографія. Сучасна українська історична дидактика.	4/1
5	Актуальні проблеми сучасної історіографії Рівненщини.	4/2
	Разом	20/12

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Перебудова в Україні, її специфіка та наслідки вісторіографії	6/8
2	Спільна історія у політиках пам'яті в Україні, Росії, Білорусі, Молдові.	6/8
3	Понятійний апарат сучасної української історіографії.	6/8
4	Регіональні центри й наукові школи сучасного українського історіописання.	6/8
5	Українське націєтворення у ранньомодерну добу: сучасне прочитання	6/8
6	Радянські інтерпретації й прочитання української минавшини: погляд із XXI століття.	6/8
7	Історія Заходу України в сучасній українській історичній науці.	6/8
8	Обличчя і образи сучасної зарубіжної україністики: інтелектуальні біографії.	6/8
9	Гендерні аспекти викладання вітчизняної історії у школі.	6/7
10	Актуальні проблеми сучасної історіографії Рівненщини.	6/7
	Разом	60/78

7. Завдання для опрацювання тем дисципліни

Назва теми	Зміст завдання для опрацювання тем дисципліни	Форми контролю	Література	Кількість балів
Змістовий модуль 1. Сучасна історіографічна ситуація в Україні: теорія, історія, інституалізація.				

Тема 1. Передумови й соціокультурний контекст сучасної історіографічної ситуації в Україні.	Анотація матеріалу. Вивчення основних визначень і термінів.	Представлення анотованого матеріалу. Усне опитування.	основна [2,3,5,16,18], допоміжна [19,24,27,33]	12
Тема 2. Основні напрями, методологічні моделі й інституалізація сучасної української історіографії.	Самостійне опрацювання лекційного матеріалу. Виконання завдань практичної №2	Здача виконаних практичних завдань з захистом теоретичних положень	основна [1,3,6,8,12], допоміжна [20, 24,27,33,35,36,38,40], інформаційні ресурси [1-3]	12
Змістовий модуль 2. Проблемне поле, обличчя і образи сучасної історіографії історії України. Сучасна українська історична дидактика.				
Тема 3. Проблемне поле сучасної української історіографії.	Опрацювання лекційного матеріалу. Виконання практичної №6	Здача виконаних практичних завдань з захистом теоретичних положень	основна [2,3,7,8,10,12,16] допоміжна [24,25,30, 31,35], інформаційні ресурси [1-3]	12
Тема 4. Біоісторіографія. Сучасна українська історична дидактика.	Опрацювання лекційного матеріалу. Виконання практичної №7	Здача виконаних практичних завдань з захистом теоретичних положень	основна [2,3,7,8,10,12,16] допоміжна [24,25.28,35, 40, 41, 42], інформаційні ресурси [1-3]	12
Тема 5. Актуальні проблеми сучасної історіографії Рівненщини.	Анотація матеріалу за темою.	Представлення анотованого матеріалу. Усне опитування.	основна [2,3,6,7,8,10,12, 16.17] допоміжна [20, 21,24,25,29,30, 35,41, 45]	12

Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання – це специфічний вид позааудиторної індивідуальної роботи здобувача навчального, наукового чи навчально-дослідницького характеру, яке використовується в процесі вивчення програмного матеріалу навчального курсу. Результатами виконання індивідуального завдання (індивідуального науково-дослідницького завдання) може бути підготовка наукових звітів, участь (з публікацією тез доповідей) у науково-практичних конференціях, олімпіадах, публікація наукових статей тощо. Зміст, форми, звітність, порядок і критерії оцінювання індивідуального завдання встановлюється згідно пропозицій викладача кафедри.

Мета - самостійне вивчення на основі першоджерел, монографій, наукової, науково-

популярної та довідкової літератури частини програмного матеріалу, його систематизація, аналіз та узагальнення, закріплення та практичне застосування знань студента з навчального курсу.

Зміст – це завершена теоретична або практична робота в межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь і навичок, одержаних в процесі лекційних, семінарських занять та самостійної роботи.

Орієнтована структура індивідуального завдання (ІНДЗ):

- Вступ - зазначається тема, мета і завдання роботи, її основні положення, а також стан наукової розробки проблеми і її значення.
- Теоретичне обґрунтування – виклад базових теоретичних положень, законів, принципів тощо, на основі яких виконується завдання.
- Методи, які використовуються при виконанні роботи.
- Основні результати роботи – подаються статистичні або якісні результати роботи, схеми, діаграми, порівняльні таблиці, описи, систематизована реферативна інформація, її аналіз. Послідовність постановки викладу результатів дослідження повинна відповідати темі і дослідницьким завданням.
- Висновки.
- Список використаних джерел і літератури. Список слід розміщувати в порядку посилань в тексті або алфавітному порядку прізвищ перших авторів чи заголовків.
- Додатки.

Порядок подання та захист ІНДЗ:

- Звіт про виконання ІНДЗ подається у вигляді скріпленого зошита (реферату) з титульною сторінкою стандартного зразка і внутрішнім наповненням із зазначенням усіх позицій змісту завдання (за об'ємом 10-12 аркушів друкованого тексту через 1,5 інтервали).
- ІНДЗ подається викладачу не пізніше, ніж за 2 тижні до підсумкового тестування.
- ІНДЗ оцінюється викладачем на основі попереднього з ним ознайомлення та усного захисту на підсумковій конференції.
- Оцінка за ІНДЗ є обов'язковим компонентом екзаменаційної оцінки і враховується при виведенні підсумкової оцінки. Питома вага ІНДЗ у загальній оцінці визначається викладачем.

8. Методи навчання

У процесі вивчення дисципліни «Сучасна українська історіографія» застосовуються такі методи навчання:

- словесні методи навчання, пояснювально-ілюстративний метод, із використанням мультимедійних презентацій під час викладу лекційного матеріалу;
- бесіда з елементами дискусії, ситуативний підхід, бесіда за «круглим столом», «питання-відповідь»;
- проблемно-пошуковий та евристичний (диспут) методи навчання;
- дослідницький метод під час виконання самостійної роботи;
- практичні методи навчання: вправи, задачі, кейси, есе тощо;
- наочні методи навчання: демонстрація, ілюстрація, презентація, навчальні фільми, використання Jamboard, відеолекції.

9. Методи контролю

При вивченні студентами курсу «Сучасна українська історіографія» застосовуються такі методи контролю:

- поточне (усне) опитування, дискусійне обговорення проблем на практичних заняттях;

- поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять, і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувача освіти до виконання конкретної роботи. Поточний контроль реалізується у формі опитування, виступів, експрес-контролю тощо, перевірки результатів виконання різноманітних індивідуальних завдань тощо;

- контроль самостійної роботи, представлення презентацій;
- індивідуальне та фронтальне опитування;
- поточне тестування;
- аналіз та оцінювання результатів навчання;
- тестовий підсумковий контроль.

10. Питання гарантованого рівня знань здобувачів вищої освіти

1. Соціокультурні передумови й контекст сучасного історіографічного процесу в Україні.
2. Державна історична політика в незалежній Україні (1991-2016 рр.).
3. Періодизація новітньої історіографії історії України.
4. Методологічна переорієнтація пострадянських істориків історії України.
5. Понятійно-термінологічний апарат сучасної української історіографії.
6. Концепт національна (колективна) історична пам'ять як наукова категорія.
7. Регіоналістика як міждисциплінарний науковий напрям в сучасній українській історичній науці.
8. Формування соборності національної історичної науки.
9. Діяльність українознавчих зарубіжних центрів наприкінці ХХ – на початку ХХІ ст..
10. Трансформації організаційних структур історичної науки в Україні.
11. Провідні регіональні центри й наукові школи історіографії історії України.
12. «Знакові постаті» сучасної вітчизняної історіографії історії України.
13. «Знакові постаті» сучасної української зарубіжної історіографії історії України.
14. «Знакові постаті» сучасної зарубіжної історіографії історії України.
15. Проблеми теорії й історії історичної науки у працях сучасних вітчизняних дослідників.
16. Києво-руська проблематика в сучасній українській і зарубіжній історіографії.
17. Переяславський комплекс в сучасній історіографії.
18. Сучасна українська й зарубіжна історіографія українського національного відродження ХІХ – початку ХХ ст..
19. Сучасна історіографія української національно-демократичної революції 1917-1921 рр.
20. Сучасна історіографія Голодомору в Україні 1932-1933 рр.
21. Україна у Другій світовій війні: проблеми та їх сучасні інтерпретації.
22. ОУН-УПА в сучасних історичних дискусіях.
23. Сучасні трансформаційні процеси в Україні в оцінках зарубіжних дослідників.
24. Шкільний підручник як історіографічне явище. Проблеми шкільної історичної освіти.
25. Підготовка наукових кадрів істориків в Україні.

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота						Підсумковий контроль	Сума
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2				
T1	T2		T3	T4	T5	екзамен	
12	12		12	12	12	40	100

T1, T2 ... T10 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Критерії оцінювання	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Студент виявляє особливі творчі здібності, глибокі знання навчального матеріалу, що міститься в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах; вміє аналізувати явища, які вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку; застосовувати теоретичні положення при розв'язанні практичних задач; володіє вмінням надавати чітку аргументовану відповідь на поставленні питання	відмінно
82-89	B	Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи, надає лаконічну відповідь майже на всі поставленні питання; самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	добре
74-81	C	Студент вміє оперувати необхідним колом понять та категорій; узагальнювати та систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві	
64-73	D	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, слабок їх застосування при розв'язанні практичних завдань; аналізує навчальний матеріал за допомогою викладача, надає мало аргументовані відповіді, виправляє не всі помилки, значна кількість яких є суттєвими	задовільно
60-63	E	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні вищому за початковий, проте має фрагментарне уявлення про деякі поняття та категорії курсу; надає неповне висвітлення змісту питань; має недостатнє вміння зробити аргументовані висновки; відповіді містять значну кількість недоліків і помилок	

35-59	FX	Студент не опанував значну частину матеріалу курсу; не володіє понятійним апаратом; не опрацював базову та допоміжну літературу. Мова не виразна, обмежена, бідна, словниковий запас не дає змогу оформити ідею. Практичні навички на рівні розпізнавання	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Студент повністю не знає програмного матеріалу, не працював в аудиторії з викладачем або самостійно; допускає суттєві помилки у відповідях на питання, не вміє застосовувати теоретичні положення при розв'язанні практичних завдань	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Методичне забезпечення

1. Посібники.
2. Опорний конспект лекцій по всіх темах курсу, у тому числі і для самостійного вивчення в електронному вигляді (навчальна платформа Moodle).
3. Завдання та методичні рекомендації до виконання практичних робіт (навчальна платформа Moodle).
4. Пакети контрольних завдань для підсумкового контролю (навчальна платформа Moodle).

13. Рекомендована література

Основна

1. Грицак Я.Й. Українська історіографія 1991-2001: десятиліття змін. Україна модерна. 2005. Ч. 9. С. 43-68.
2. Дашкевич Я. Дорогами української Кліо (про становище історичної науки в Україні. Україна в минулому. Вип. 8. К. – Львів, 1996. С. 54-64.
3. Загорний І. А. Нариси української історіографії К.: Видавництво імені Олени Теліги, 2011. 240 с.
4. Зашкільняк Л. Замітки про сучасну українську історіографію. Україна ХХ ст.: культура, ідеологія, політика. К.: Ін-т історії України, 2009. Випуск 15. С.13- 29.
5. Зашкільняк Л. Методологічні аспекти світового історіографічного процесу і сучасна українська історична наука. Українська історіографія на зламі ХХ і ХХІ століть: здобутки і проблеми. Львів, 2004. С. 24-57.
6. Зашкільняк Л. Сучасна світова історіографія: Посібник для студентів історичних спеціальностей університетів. Львів: ПАІС, 2007. 312 с.
7. Історіографічний словник Навч. посіб. для студентів історичних факультетів університетів / С.І. Посохов, С.М. Куделя, Л.Ю. Зайцев. Харків: Східно- регіональний центр гуманітарно-освітніх ініціатив, 2004. 320 с.
8. Історична наука: термінологічний та понятійний довідник. К., 2002. 439 с.
9. Калакура Я. Українська історіографія: Курс лекцій. 2-е вид., доп. К.: Генеза, 2012. 512 с.
10. Калакура Я. Цивілізаційні орієнтири новітньої української історіографії // Історіографічні дослідження в Україні / Гол. р. В.А.Смолій. НАН України, Інститут історії України. К.: Інститут історії України, 2014. Вип. 24. С.23-37.
11. Колесник І.І. Українська історіографія: концептуальна історія. К.: Ін-т історії України НАН України, 2013. 566 с.
12. Колесник І.І. Українська історіографія як історія понять. Ейдос. Альманах теорії та історії історичної науки. Київ, 2010\2011. Випуск 5. С. 51-68.
13. Кравченко В. Україна, Імперія, Росія. Вибрані статті з модерної історії та

історіографії. К.: Критика, 2011. 542 с.

14. Потульницький В.А. Українська та світова історична наука: Рефлексії на межі століть. Український історичний журнал (далі – УІЖ). 2000. № 1. С.3-20; № 2. С.27-46; № 3. С.22-43; № 4. С.20-36.
15. Реєнт О.П. Сучасна історична наука в Україні: шляхи поступу. УІЖ. 1999. №3. С. 3-22.
16. Від советського до національного: тенденції в написанні історії України з 1991 року. Україна. Процеси націєтворення / Упор. Андреас Каппелер; пер. З нім. К.: «К.І.С», 2011. С.31-38.
17. Сухий О. Сучасна історична наука в Україні: візії та напрямки: [Електронний ресурс]. Доступно з: [ues_2012_10_5\(1\).pdf](#)
18. Сухий О. Сучасні школи історіописання в Україні: [Електронний ресурс]. Доступно з: [www.nbuv.gov.ua/old_jrn/Soc_Gum/Uks/2012_21/60Suniy.pdf](#)

Допоміжна

19. Академічні й доакадемічні образи української історіографії/ Ред. кол. В.А.Смолій (голова), О.А.Удод (відп. ред.) Д.С.Вирський та інш. НАН України. Інститут історії України. К.: Ін-т історії України, 2012. 712 с.
20. Атаманенко А. Образ української зарубіжної історіографії. Ейдос. Альманах теорії та історії історичної науки. Київ, 2006. Випуск 1. Ч. 1. С. 255-284.
21. Батуріна С. До питання про представлення української історії в дидактичній літературі Російської Федерації. Історіографічні дослідження в Україні / Гол. ред. В.А.Смолій. НАН України, Інститут історії України. К.: Інститут історії України, 2011. Вип. 21. С.315-334.
22. Бондар В. Державна політика історичної пам'яті в Україні 1999-2000: основні тенденції. Історіографічні дослідження в Україні. НАН України, Інститут історії України. К.: Інститут історії України, 2013. Вип. 23. С.377-401.
23. Ващенко В. Ліміти історичного письма української історіографії: відкриті запитання щодо класичних режимів історіописання. Ейдос. Альманах теорії та історії історичної науки. Київ, 2006. Випуск 1. Ч. 1. С. 185-198.
24. Верменич Я. Локальна історія як науковий напрям: традиції та інновації / Наук. Ред. В.А.Смолій. К.: Ін-т історії України НАН України, 2012. 284 с.
25. Верменич Я.В. Локально-регіональні студії вітчизняного наративу. УІЖ. 2013. № 3. С.4-23.
26. Галушко К. Сучасна українська історіографія між наукою та пропагандою. Лекція на історичному факультеті Київського національного університету ім. Т.Г.Шевченка 07.04.2016 [Електронний ресурс]. Доступно з: [www.youtube.com/watch?v=OjkEBXcupMQ](#)
27. Гломозда К.Ю. Стан сучасної української історіографії та визначення її ролі в сучасному суспільстві. Магістеріум. Випуск 17: Історичні студії. К., 2004. С.81-91.
28. Гломозда К. Сучасні погляди на проблему переосмислення історичного минулого: [Електронний ресурс]. Доступно з: [www.inst.-ukr.lviv.ua/files/23/800Hlomosda.pdf](#)
29. Головка В. «Археологія кризи історичної науки»: «сам як інший». Ейдос. Альманах теорії та історії історичної науки. Київ, 2005. Випуск 1. С. 271-280.
30. Гриценко О. Президенти і пам'ять. Політика пам'яті президентів України (1994 – 2014): підгрунття, послання, реалізація, результати. К.: «К.І.С», 2017. 1136 с.
31. Грінченко Г.Г., Реброва І.В., Романова І.М. Усна історія в пострадянських дослідницьких практиках (на прикладах сучасних Білорусії, Росії та України). УІЖ. 2012. № 4. С. 172-187.
32. Жданович О.В. «Український історичний журнал» - десять років у Мережі УІЖ. 2013. № 1. С.106-118.
33. Зашкільняк Л. Радянські міфи у сучасній українській історіографії: час змін і замінів. Відеолекція на історичному факультеті Київського національного університету ім. Т.Г.Шевченка: [Електронний ресурс]. Доступно з: [www.youtube.com/watch?v=vtBNuh5xE_8](#)

34. Іванко А.Б. Історики України XIX – XX ст. (Нариси української історіографії). Кіровоград, 2001- 382 с.
35. Історичні витоки українського народу.- К.: Генеза, 2005.- 208с
36. Калакура Я.С. Українська історіографія: теоретико-методологічні засади й основні етапи розвитку. Історичний журнал. 2003. № 1. С.98-106.
37. Касьянов І.В., Толочко О.П. Національні історії і сучасна історіографія: виклики та небезпеки при написанні нової історії України. УІЖ. 2012. № 6. С. 4-25.
38. Кісь О.Р. Жіноча історія як напрямок історичних досліджень: становлення феміністської методології. УІЖ. 2012. № 2. С.159-172.
39. Колесник І.І. Українська історіографія в полі інтелектуальної історії: Modern or Postmodern? Ейдос. Альманах теорії та історії історичної науки. Київ, 2005. Випуск 1. С. 227-246.
40. Колесник І.І. Українська історіографія (XVIII - початок ХХст.): Навч. пос. для студ. вищ. навч. закладів.- К.: Генеза, 2000.- 256с.
41. Коцур В.П., Коцур А.П. Історіографія історії України. Курс лекцій. Чернівці: Золоті литаври, 1999. 520 с.К., 1996.
42. Кульчицький С. Історична освіта в школі. Нова доба. 2011. № 1. С. 2-5.
43. Кульчицький С. Історія і час. Роздуми історика. УІЖ. 1992. № 3. С.3-10.
44. Куций І. Образи Сходу і Заходу в українській історіографії: між реальним та уявним простором. УІЖ. 2019. № 2. С. 144 – 160.
45. Магочій П.Р. Конструювання чи деконструкція: як повинна виглядати «майбутня» історія України? УІЖ. 2013. № 4. С. 4-7.
46. Майборода О.Н. Національна історія заслуговує бути більш живою, ніж мертвою. УІЖ. 2013. № 1. С.24-28.
47. Матях З.М. Сучасна українська новістика та перспективи наукових пошуків. УІЖ. 2008. № 6. С.150-164.
48. Одвічі джерела. Острогу - 900. Бібліографічний покажчик: Бібліографічний покажчик.- Рівне: Волинські обереги, 2000.- 192с
49. Острячко А. Наукові історичні школи в Україні: фантоми української історіографії. Історіографічні дослідження в Україні / Гол. ред. В.А.Смолій. – НАН України, Інститут історії України. К.: Інститут історії України, 2012. Вип. 22. С.293-312.
50. Пам'ять століть: Магдебурзькому праву Дубна 500 років. Науково-допоміжний покажчик: Науково-допоміжний покажчик.- Рівне, 2008.- 141с.
51. Пам'ять як поле змагань. Україна модерна. 2009. Ч. 4(15). К.: Критика, 2009. 353 с.
52. Портнов А. Історії істориків. Обличчя й образи української історіографії ХХ століття. К.: Критика, 2011. 237 с.
53. Портнов А. Історії істориків: Обличчя й образи української історіографії ХХ століття = Historians and their Histories/ Укр. Наук. ін-т Гарвардського ун-ту; Ін-т Критики.- К.: Критика, 2011.- 240с.
54. Портнов А. Сучасна історіографія українського націєтворення: кілька спостережень . Україна. Процеси націєтворення / Упор. Андреас Каппелер; пер. з нім. К.: «К.І.С», 2011. С.39-47.
55. Потульницький В.А. Україна і всесвітня історія: Історіософія світової та української історії XVII-XX століть. К.: Либідь, 2002. 480 с.
56. Потульницький В.А. Щодо дослідницьких пріоритетів у справі створення нового академічного синтезу української історії в контексті історії світової. УІЖ. 2014. № 1. С.4-20.
57. Савченко С. Сучасна українська історіографія: спроба характеристики. Сучасність. 1999. № 11. С. 127-131.
58. Смолій В. А. Українська національна революція XVII ст. (1648-1676рр.)/ В.А. Смолій, В.С. Степанков.- К.: ВД "Києво-Могилянська академія", 2009.- 447с.
59. Смолій В.А., Удод О.Я., Ясь О.В. Історія інститутська, історія українська (ювілейні роздуми з академічної проблематики). УІЖ. 2012. № 1. С.4-28.

60. Сохновський Є Сучасна українська історіографія: реальна криза чи термінологічна плутанина? Український історик. 2001. Ч. 1-4. С. 118-134.

14. Інформаційні ресурси

1. Сайт Інституту історії України НАН України («Український історичний журнал», Енциклопедія історії України й т.д): www.history.org.ua
2. Сайти «Історія України»: http://ukraine-com.ua/history_u/index.htm
<http://sb7878.ucoz.ru>
3. Сайт бібліотеки ПНПУ імені К.Д.Ушинського: <http://library.pdpu.edu.ua> <http://ebook.pdpu.ua>